

Examen HAVO 2024

tijdvak 1
woensdag 29 mei
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen horen een bijlage en een antwoordblad.

Beantwoord alle vragen op het antwoordblad.

Dit examen bestaat uit 40 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 49 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Hayatınıza Mutluluk Getiren Çikolata

- 1p 1 İkinci paragrafta çikolatanın hangi özelliği vurgulanmaktadır?
A belleği güçlendirmesi
B cezbedici kokusu
C enerji vermesi
D sindirimi kolaylaştırması
- 1p 2 Aşağıdakilerden hangisi dördüncü paragraftaki boşluk için uygundur?
A aslında çikolata değildir
B esasen sağlıklı değildir
C genellikle çabuk erir
D orijinal çikolatanın kaynağıdır
- 1p 3 Beşinci ve altıncı paragraflar arasındaki ilişkiyi aşağıdakilerden hangisi özetler?
A Altıncı paragraf beşinci paragrafta örnek verir.
B Altıncı paragraf beşinci paragrafta zıtlık getirir.
C Her iki paragraf çikolatayı diğer besinlerle kıyaslar.
D Her iki paragraf yanlış bilinen gerçekleri açıklar.
- 1p 4 Yedinci paragrafın çikolatanın özellikleri açısından diğer paragraflardan farkı nedir?
çikolatanın
A besin değerini vurgulaması
B kalite farklarını açıklaması
C üretilme biçimine değinmesi
D zararlı olabileceğini anlatması
- 1p 5 “Ancak çikolata ve kakao hakkında onu maddi olarak da çok değerli yapan gizli gerçek bulunur.” (1. paragraf)
Aşağıdaki paragraflardan hangisinde kakaonun ekonomik değeri vurgulanmaktadır?
A ikinci paragraf
B üçüncü paragraf
C altıncı paragraf
D yedinci paragraf

Tekst 2 Sıkça Kullanılan Deyimler

- 1p 6 Eski zamanlarda insanlar birbirlerinden ateş almaya geldiklerinde neden hemen eve dönmek isterlermiş?
- A ateş sönmeden evde olmaları gerektiği için
 - B komşularının evine boşuna girmemek için
 - C komşularıyla soğukta sohbet etmemek için
 - D soğuk olduğundan evde ateşle ısınmak için
- 1p 7 'Pabucu dama atılmak' deyiminin çıkış noktası nedir?
- A eskisi kadar değer ve ilgi görmemek
 - B kusurlu mal satmak
 - C mantıklı düşünüp karar verememek
 - D yeni bir kardeşe sahip olmak
- 1p 8 'Çil yavrusu gibi dağılmak' deyiminin kökeni nedir?
- A kekliğe halk arasında 'çil' denilmesinden
 - B kekliğin kolay bir av olarak görülmesinden
 - C kekliğin yavrularını ihmal etmesinden
 - D keklik adına türküler söylenmesinden
- 1p 9 'Okçulukta kimse Ahmet'in eline su dökemez.' cümlesinden nasıl bir anlam çıkarılabilir?
- A Ahmet ok atarken yanına yaklaşılmaz.
 - B Ahmet'in ok atış stili diğerlerinininkine benzer.
 - C Ahmet'ten daha iyi ok atan yoktur.
- Hieronder staan een aantal situaties.
- 2p 10 Welke situatie hoort bij welke uitdrukking?
Noteer achter elke letter op het antwoordblad het alineanummer van de juiste uitdrukking.
- a De menigte begon snel te vluchten toen ze de politie zagen.
 - b Ali's onhandigheid heeft de uiteindelijke situatie verergerd.
 - c Ayşe is de beste in haar vakgebied.
 - d Mehmet kan niet meer goed nadenken.
- 1p 11 Parçaya göre deyimlerin kullanılma amacı nedir?
- A alimlerin insanlara verdiği mesajları açıklayabilmek
 - B çocukların dünyasını ayrıntılı olarak ifade etmek
 - C insanların duygularını etkili bir şekilde ifade etmek
 - D kırsal hayattaki kişilerin yaşam felsefesini aktarmak

Tekst 3 Karikatürler

- 1p 12 Her iki karikatürdeki karakterlerin ortak özelliği nedir?
- A içe dönük olması
 - B kıskanç olması
 - C narsist olması
 - D ön yargılı olması
 - E pesimist olması

Tekst 4 Derviş Kaşıkları

- 1p 13 Derviş'in vermeye çalıştığı mesajı aşağıdakilerden hangisi özetler?
- A Yaşam masalında kahraman, cesur kişilerdir.
 - B Yaşam pazarında alan değil, veren kazançlıdır.
 - C Yaşam sahnesinde zafer, birçok rolü oynuyor.
 - D Yaşam sofrasında hepimiz geçici misafirleriz.

Tekst 5 NASA Hakkında İlginç Bilgiler

- De uitvindingen van NASA zijn het gevolg van diverse transformaties van voorwerpen.
- 2p 14 Welke twee andere voorwerpen behalve lenzen heeft NASA gebruikt voor deze transformaties volgens de tekst?
- 1p 15 Aşağıdakilerden hangisi üçüncü paragraftaki boşluk için uygundur?
- A düşüncesini reddetmiş
 - B fikrini kanıtlamış
 - C iddialarını yok saymış
 - D ihtimalini düşünmüş
- 1p 16 NASA'ya açılan ilk davanın sebebini aşağıdakilerden hangisi özetler?
- Mars'ın
- A insanlığın malı olduğu görüşü
 - B miras olduğu şeklindeki iddiası
 - C üzerine inen aracın park ücreti
 - D verdiği hasarın tazminat davası
- 1p 17 Beşinci paragrafa uygun alt başlık aşağıdakilerden hangisidir?
- A Uzay gezilerinde konaklama imkânı sundu
 - B Uzay seyahatlerinin avantajlarını açıkladı
 - C Uzay turizminin kapılarını açtı
 - D Uzay yolculuklarının maliyetini düşürdü

- 2p 18 Zijn de onderstaande beweringen over alinea 6 en 7 juist of onjuist? Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 NASA heeft bewezen dat ruimte effect heeft op menselijke fysieke kenmerken.
 - 2 NASA deed experimenten met verschillende tweelingen om objectief te kunnen blijven.
 - 3 NASA vraagt commerciële ruimtebedrijven ruimtestations te ontwikkelen.
 - 4 NASA heeft een ruimtestation gebouwd dat vanaf de aarde waarneembaar is.

Tekst 6 Posta Güvercinleri

- 1p 19 İkinci paragrafta aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?
posta güvercinlerinin
- A bilişsel yeteneği
 - B fiziki yapısı
 - C sosyal becerisi
 - D tarihteki önemi
- 1p 20 Aşağıdakilerden hangisi dördüncü paragraftaki boşluk için uygundur?
- A aynı soydan gelen
 - B güzel görünmeyen
 - C soyu belli olmayan
 - D tek renge sahip olan
- “Peki ya güvercinler bu kadar mükemmel yön bilgisini nasıl edindi?”
(alinea 1)
- 1p 21 In welke alinea wordt hierop antwoord gegeven?

Tekst 7 Dünya Simülasyon Çalışmaları

- 1p 22 Araştırma kurumları aşağıdaki soruların hangisine yanıt bulmak için simülasyon çalışmaları yapmıştır?
- A Dünya aslında bir simülasyon mu?
 - B Dünya gerçekten bildiğimiz gibi mi dönüyor?
 - C Dünya tersine dönse ne olurdu?
 - D Dünya'nın tersine dönmesi mümkün mü?

- 3p 23 Zijn de onderstaande beweringen over de resultaten van de simulatie juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 Meren zijn op sommige continenten verdwenen.
 - 2 Op onverwachte plekken zijn bacteriën ontstaan.
 - 3 De bestaande luchtstromingen zijn omgedraaid.
 - 4 De zeestromen zijn hetzelfde gebleven.
 - 5 De temperatuur in de Stille Oceaan is gedaald.

Tekst 8 Dünya Kültürünü Şekillendiren Beş Ülke

- 1p 24 Parçaya göre İtalya ile ilgili olarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi doğrudur?
- A Güzellikler ayrıntılarda gizlidir.
 - B Her şeyin en pahalısı daha kalitelidir.
 - C Yöresel gıdaların yerini hiçbir şey dolduramaz.
- 1p 25 Parçaya göre Fransa ile İspanya arasındaki ortak nokta aşağıdakilerden hangisidir?
- A sanatın toplumsal yaşamdaki yeri
 - B toplumsal ilişkilerin vazgeçilmezliği
 - C yabancı bir dil kullanma isteksizliği
 - D yemeklerinin dünya çapında ödül alması
- 1p 26 Beşinci paragrafta Frank Sinatra New York City için söylediği "... her yerde başarırım." ifadesiyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?
- A insanlara olan güvenini ve inancını
 - B şehirdeki herkesin desteklendiğini
 - C tempolu şehir hayatının yorgunluğu
 - D yaşam koşullarının ağırlığını
- 1p 27 Yazarın İngilizlerle ilgili olarak yaptığı uyarı nedir?
- A İngilizler her şeyi yüzünüze doğrudan söyleyebilir.
 - B İngilizlerin dolaylı ifadelerini dikkate almak gerek.
 - C İngiltere'de sanatçılar değer görmek için hak aramalıdır.
 - D İngiltere'de yabancıların iş bulması zor olur.

Tekst 9 Dijital Evren

- 1p 28 İkinci paragrafa göre dijital evrimin getirdiği nedir?
A ekran süresinin kısalığı
B hayallerin vazgeçilmezliği
C izleyici rolünün önemi
D katılımcılığın sağlanması
- 1p 29 Üçüncü paragrafta aşağıdakilerden hangisi öne çıkmaktadır?
A çelişkilerden uzak düşünme
B farklılıkları kolayca benimseme
C hayal kırıklığına uğrama
D memnuniyeti toplumla paylaşma
- 1p 30 Üçüncü paragrafta sosyal medyanın hangi özelliği belirtiliyor?
A ekonomik getirisi
B gençlere olan etkisi
C kontrol dışı büyümesi
D yadsınamayan önemi
- 1p 31 Dördüncü paragrafta eleştirilen ana konu nedir?
A dijital platformun zayıf noktaları
B eski yazma yöntemlerinin faydaları
C sosyal medyanın art niyetli kullanımı
D zaman tasarrufu sağlanması
- 1p 32 Aşağıdakilerden hangisi beşinci paragraftaki boşluk için uygundur?
A hayal etme
B kabullenme
C sorgulama
D takdir etme

Tekst 10 Karadeniz Bölgesinde Gezilecek Yerler

In de inleiding worden zes redenen genoemd waarom het Zwarte Zee gebied heel vaak bezocht wordt door mensen.

- 2p 33 Noteer twee van deze redenen.
- 1p 34 Wat is de reden dat het Abant-meer beschermd moet worden?
Noteer deze reden.
Je mag in het Turks antwoorden.

- 1p **35** Abant Gölü'nde hangi aktivite yapılabilir?
A bal tadımı
B balık tutma
C gün batımını izleme
D mağara ziyareti
E su kayağı
- 1p **36** Karadeniz'de yalnızca Trabzon ilini ziyaret eden bir kişi aşağıdaki yerlerden hangisine gitme imkânına sahiptir?
A Abant Gölü
B Anzer Yaylası
C Çal Mağarası
D Ladik Gölü
- 2p **37** Zijn de onderstaande beweringen over de bezienswaardigheden in het Zwarte Zee gebied juist of onjuist volgens de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
1 Voor een avontuurlijke activiteit ga je naar het Anzer-Plateau.
2 De grotten van Çal zijn geschikt voor gezondheidstoerisme.
3 Het meer Ladik is een beschermd natuurgebied omdat er veengrond is.
4 Plaatselijke delicatessen kunnen in het Sumela-klooster geproefd worden.

Tekst 11 Eğitim Dünyasının 'En'leri

Lees eerst de opgaven voordat je naar de tekst gaat.

Voor een schoolproject doe je een onderzoek naar de veiligste en onveiligste scholen van de wereld.

- 2p **38** Noteer de twee alineanummers waar de veiligste en onveiligste school staan.

Je bent lid van de 'Vereniging Beter Onderwijs' en je hebt een opdracht gekregen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

- 1p **39** Bij welke school kunnen leerlingen hun studiekeuzes zelf maken?
Noteer het alineanummer waar deze school in genoemd wordt.

Tekst 12 Yeni Yıla Şehir Dışında Girmek

Lees eerst de opgave voordat je naar de tekst gaat.

Je wilt graag het nieuwe jaar ingaan met een culturele reis.

2p 40 Welke twee reizen zijn geschikt voor jou volgens de informatie in de tekst?

Noteer deze twee reizen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.